

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

*Domnului Sergiu LITVINENCO,
Președintele Comisiei Juridice, Numiri și Imunități*

*Amendament la proiectul de lege
nr. 36 din 29.03.2019*

În conformitate cu noua redacție a alineatului (4), articolul 31, din Codul Electoral, Comisia Electorală Centrală, cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, poate decide deschiderea și a altor secții de votare decât a celor stabilite potrivit alineatului (3), pe baza înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate.

În cazul dat trebuie menționat, că în calitate de bază pentru deschiderea secțiilor în asemenea situații urmează să fie, în primul rând, datele organelor competente din statele respective despre prezența pe teritoriul acestor țări a cetățenilor Republicii Moldova. Astfel, informațiile, prezentate de organele de evidență și documentare a populației ale țărilor în cauză, vor servi drept bază pentru deschiderea secțiilor de votare în localitățile respective. La ziua de astăzi este cunoscută lista statelor, în care temporar sau permanent se află cetățenii Republicii Moldova, și în acest sens datele obținute vor deveni o bază obiectivă pentru luarea deciziei privind deschiderea secțiilor de votare.

Concluzie: textul după cuvintele ” a celor stabilite potrivit alineatului (3),” se completează cu cuvintele ”pe baza datelor prezentate de către organele competente ale statelor respective despre numărul cetățenilor Republicii Moldova aflați pe teritoriul unor localități, precum și” și urmează după text.

Eduard SMIRNOV

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

*Господину Серджиу ЛИТВИНЕНКО,
Председателю Парламентской комиссии
по вопросам права, назначений и иммунитета*

*Поправка к проекту закона
№ 36 от 29.03.2019*

В соответствии с новой редакцией части (4) статьи 31 Кодекса о выборах, Центральная избирательная комиссия с предварительным отзывом Министерства иностранных дел и европейской интеграции может принять решение об открытии и других участков для голосования, кроме указанных в части (3), на основании предварительной регистрации граждан, находящихся за рубежом.

В данном случае следует отметить, что основой для открытия участков в этих ситуациях должна служить, в первую очередь, информация компетентных органов соответствующих государств о присутствии на их территории граждан Республики Молдова. Таким образом, информация, предоставленная органами учета и документирования этих стран, будет служить основой для открытия участков для голосования в соответствующих населенных пунктах. Сегодня в основном известен перечень государств, в которых временно или постоянно пребывают граждане Республики Молдова, в связи с чем полученные данные станут объективной основой для принятия решения об открытии участков.

Вывод: текст после слов «указанных в части (4),» дополнить словами «на основании данных о количестве граждан Республики Молдова, пребывающих в том или ином населенном пункте, предоставленных компетентными органами соответствующих государств, а также» и далее по тексту.

 Едуард СМЕРНОВ

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Comisia juridică, numiri și imunități

Amendamente

la proiectul de lege nr. 36 din 29 martie 2019 pentru
modificarea și completarea unor acte legislative

În conformitate cu prevederile art.59 și 65 din Regulamentul Parlamentului adoptat prin Legea nr.797-XIII din 02.04.1996, înaintez următoarele amendamente la proiectul de lege nr. 36 din 29 martie 2019 pentru modificarea și completarea unor acte legislative:

1. La art. I din proiect, cu referire la art. 8 din Codul electoral.

Consider că dacă se acceptă votarea pentru perioada de două zile atunci acest drept trebuie să fie extins pentru toți cetățenii RM cu drept de vot și nu doar pentru cei aflați peste hotarele țării. Păstrarea dreptului de votare după zile doar pentru o anumită categorie de alegători contravine principiilor constituționale ale egalității tuturor cetățenilor în drepturi (art. 16 din Constituție, egalitatea și universalitatea votului – art. 38 din Constituție).

Mai mult, dacă rămâne varianta cu votarea două zile atunci este nevoie de a clarifica un șir de momente de ordin logistic, financiar, tehnic și de

asigurare a siguranței și integrității buletinelor de vot în perioada între aceste zile de votare, în special peste hotarele țării ori acest subiect nu este reglementat.

Propun ori să permitem la toți votarea două zile (cu eliminarea tuturor riscurilor tehnice și de securitate menționate) ori rămîne varianta precedentă cu o singură zi.

2. La pct. 10 referitor la art. 41 din codul electoral. Nu este argumentată excluderea lit. c) din alin. (3). Trebuie exclusă.

Consider că înainte de a permite finanțarea campaniilor electorale de peste hotare trebuie să răspundă la toate îngrijorările și recomandările experților internaționali la acest subiect, inclusiv din Avizul Comisiei de la Veneția la acest subiect. Pînă nu avem un mecanism clar de control a provenienței legale a banilor din străinătate, inclusiv prin prisma combaterii spălării banilor, nu suntem gata să implementăm această propunere.

3. La pct. 11, referitor la art. 44 din Codul electoral. Nu este argumentată excluderea alin. (7). Această reglementare permite alegătorilor să voteze în baza certificatului cu drept de vot. Era destul de a exclude doar ultima propoziție dacă s-a referit la circumscripțiile uninominale.

4. La pct. 13, referitor la art. 46 din Codul electoral. Introducerea alineatelor noi ce țin de includerea în liste a candidaților din unități administrative teritoriale și modalitatea de contestare nu este viabilă și contravine principiilor de autonomie statutară a partidelor politice. pînă nu este modificată legislația privind partidele politice și actualizate statutele partidelor în acest sens, aceste propuneri nu sunt relevante.

5. La pct. 20, referitor la art. 58 din Codul electoral. Consider că este greșit conceptual de a extinde lista actelor în baza cărora se votează cu acte nevalabile, în special numai pentru alegătorii de peste hotare.

În primul rînd, iarăși suntem în fața unei discriminări pe categorii de alegători. În al doilea rînd, autorii nu au adus nicio argumentare și statistică oficială sau date cîți alegători nu au putut anterior vota din cauza expirării actelor. O asemenea problemă ar fi fost relevantă cînd nu exista un sistem bine pus la punct de documentare peste hotare. Astăzi la fiecare misiune diplomatică avem sisteme mobile de documentare. Nu există niciun impediment de a perfecta acte de identitate peste hotare. Acceptarea votării în baza actelor nevalabile distorsionează sistemul, contravine principiilor Codului bunelor practici în materie electorală și există riscul de încălcări masive la alegeri, cînd ar putea vota persoane care nu au acest drept. De exemplu, persoane care și-au pierdut cetățeniei vor putea vota în baza de acte nevalabile, votare multiplă etc. mai mult, prin acceptarea doar a buletinului peste hotare, fără a motiva să aibă pașapoarte valabile, Republica Moldova deliberat va promova aflarea ilegală peste hotarele țării, fapt ce contravine acordurilor internaționale semnate în vederea liberalizării regimului de vize cu UE.

6. La pct. 24, referitor la art. 92 din Codul electoral. Se propune diminuarea pragurilor minime de reprezentare și accedere în Parlament.

- Pentru partide de la 6 la 4%
- Pentru blocuri electorale de la 8 la 6%
- Pentru candidați independenți de la 2 la 1%

În sistemul electoral mixt, aceste praguri erau justificate, deoarece pe circumscripții uninominale 51 de deputați erau aleși direct de cetățeni fără nici un prag și aveau mari șanse de a fi aleși, dacă întruneau majoritatea simplă a voturilor.

În cazul revenirii la sistemul proporțional este imperios necesar de a diminua pragurile luînd act și de recomandările numeroase ale Comisiei de la Veneția în acest sens.

7. La art. III, referitor la art. 26 din Legea privind partidele politice, reiterez obiecțiile expuse supra referitor la finanțarea partidelor din exterior.
Consider prematură excluderea lit. b) din alin. (6).

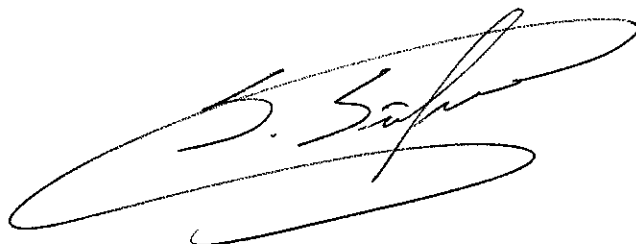
8. Proiectul urmează a fi completat cu dispoziții finale și tranzitorii privind intrarea în vigoare.

Luînd act de Hotărîrea CC nr. 11 din 26 aprilie 2019 modificările sistemului electoral pot fi aplicate în cadrul alegerilor parlamentare ordinare.

În acest sens urmează de specificat clar că toate modificările legate de sistem electoral vor fi puse în aplicare doar la expirarea mandatului deplin al Parlamentului.

Rog includerea acestor propuneri în sinteza raportului Comisiei pentru lectura a doua și examinarea și dezbateră separată a acestora.

Cu stimă,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'S. Sîrbu', with a large, sweeping flourish underneath.

Serghei SÎRBU

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

*Domnului Sergiu Litvinenco,
Președintele comisiei juridice, numiri și imunități*

AMENDAMENT

la proiectul legii privind modificarea unor acte legislative, (nr. 36 din 10.06.2019)

În conformitate cu prevederile art. 59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797-XIII din 02.04.1996, în urma examinării proiectului legii privind modificarea unor acte legislative (nr. 36 din 10.06.2019), prezint următoarele amendamente:

La art.1 de exclus cuvintele ” în secțiile de votare din străinătate, alegerile generale au loc timp de 2 zile, în zilele de sâmbătă și duminică, corespunzător actului de stabilire a alegerilor”

Argumentare: Articolul 16 din Constituția Republicii Moldova prevede la alin.(2):

” Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.” Deci, nu putem crea norme discriminatorii pentru cetățenii RM din țară, comparativ cu cei din străinătate. În afară de aceasta nu este asigurată siguranța buletinelor de vot și a documentelor electorale dacă se face votarea în 2 zile.

La art.1 de inclus noțiunea de „candidat independent” cu noțiunea care a existat pînă la implementarea reformei prin introducerea sistemului mixt.

La art.8 de exclus cuvintele ”În secțiile de votare din străinătate, alegerile generale au loc timp de 2 zile, în zilele de sâmbătă și duminică, corespunzător actului de stabilire a alegerilor”

Argumentare: Articolul 16 din Constituția Republicii Moldova prevede la alin.(2):” Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.” Deci, nu putem crea norme discriminatorii pentru cetățenii RM din țară, comparativ cu cei din străinătate. A se vedea și obiecția Direcției Juridice a Secretariatului Parlamentului. Deci, nu putem crea norme discriminatorii pentru cetățenii RM din țară, comparativ cu cei din străinătate. În afară de aceasta nu este asigurată siguranța buletinelor de vot și a documentelor electorale dacă se face votarea în 2 zile.

La art.9 din Cod se propune de exclus alin.(2).

Argumentare: Acest alineat vine în contradicție cu alin.(1) al aceluiași articol, or normele legale trebuie să fie clare, precise și uniforme.

La art.31 se acceptă modificarea alin.(1), însă cu păstrarea criteriilor legale pentru deschiderea secțiilor de votare în străinătate, prevăzute la alin.(4) al art.31 din Codul Electoral în vigoare. De asemenea se propune de completat art.31 cu un nou alin.4¹ cu următorul cuprins: ” (4¹) Numărul secțiilor de votare din străinătate se stabilește proporțional numărului alegătorilor aflați în țara de reședință”

Argumentare: Propunerile expuse mai sus rezultă din observațiile și recomandările expuse în AVIZUL COMUN PE MARGINEA PROIECTULUI DE LEGE CU PRIVIRE LA MODIFICAREA ȘI COMPLETAREA CODULUI ELECTORAL adoptat de Consiliul pentru Alegeri Democratice în cadrul celei de-a 55-a reuniuni (Veneția, 9 iunie 2016) și de Comisia de la Veneția în cadrul celei de-a 107-a Sesiuni plenare (Veneția, 10-11 iunie 2016). Astfel, în Avizul numit supra Consiliul pentru Alegeri Democratice și Comisia de la Veneția a indicat că OSCE/BIDDO și Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei au raportat anterior cu privire la preocupările referitoare la lipsa de transparență a unor criterii de determinare a numărului și amplasării secțiilor de votare în străinătate. Se menționa atunci că, în perspectiva alegerilor prezidențiale din 30 octombrie 2016, ar fi binevenit un consens larg cu privire la această chestiune. Comisia de la Veneția și OSCE/BIDDO a recomandat examinarea problemei secțiilor de votare amplasate în străinătate prin prisma constatărilor și recomandărilor anterioare, lucru care, însă, n-a fost realizat până la ora actuală.

Cu referire la secțiile de votare de peste hotare, suplimentar este necesar de a invoca și Raportul final al Misiunii OSCE privitor la desfășurarea alegerilor Parlamentare din 30 noiembrie 2014. A se vedea și obiecția Direcției Juridice a Secretariatului Parlamentului.

La art.32 se propune de păstrat redacția actuală din Codul Electoral în vigoare, iar la art.32 alin.(3) lit.c) cuvintele ”și de hotarele circumscripției electorale în raport cu domiciliul alegătorului” - de exclus.

Argumentare: Articolul 16 din Constituția Republicii Moldova prevede la alin.(2):

” Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.” Nu putem crea norme discriminatorii pentru cetățenii RM, fie că locuiesc în partea dreaptă a Nistrului, fie că în partea stîngă. Toți locuiesc în aceeași țară – Republica Moldova și trebuie să le garantăm dreptul la vot. A se vedea și obiecția Direcției Juridice a Secretariatului Parlamentului.

La art.43, alin.(7) cuvintele ”(7) În campania electorală” de înlocuit cu cuvintele ”(7) În perioada electorală”.

Argumentare:

Noțiunea de perioadă electorală – perioadă de timp cuprinsă între ziua aducerii la cunoștință publică a datei alegerilor și ziua în care rezultatele alegerilor sînt confirmate de către organele competente, dar nu mai mare de 90 de zile;

Această prevedere a alin.(7) care este acum în vigoare este o perioadă mai mare de timp ce permite partidelor politice să accepte donații doar direct pe contul „Fond electoral”, în conformitate cu regulile stabilite de codul electoral. Deci, este o normă ce și-a demonstrat viabilitatea.

În alineatul (1) al art.44 cuvintele "ori își au reședința" se exclud, iar la finalul primei propoziții se completează cu cuvintele "cu excepția persoanelor prevăzute la art.93". Tot textul art.44 se ajustează cu această propunere.

Argumentare: În avizul Comisiei Electorale Centrale pe marginea proiectului nr.452 din 11.11.2015 se menționează: "CEC susține inițiativa de clarificare a regulii de înregistrare a alegătorilor pentru alegerile locale; de excludere a reședinței din criteriile pe care trebuie să le întrunească alegătorul pentru a avea dreptul să voteze la alegerile locale. Totodată, CEC propune autorilor proiectului de lege să revizuiască toate normele referitoare la înregistrarea alegătorilor și locul exercitării dreptului de vot și să instituie o singură regulă care să fie predictibilă și valabilă pentru toate tipurile de scrutine. În aceeași ordine de idei, urmează a fi revizuite și corelate normele de înregistrare la domiciliu și reședință a cetățenilor."

Nu se susține completarea art.46 cu alineatele (3¹) și (3²) din proiect. Considerăm că alineatele (3¹) și (3²) trebuie să fie excluse din proiect.

La articolul 49, alineatul (1), lit.f) va avea următorul cuprins:

f) declarația de integritate a candidatului, pe propria răspundere, care va cuprinde următoarele informații:

– inexistența restricțiilor legale/judecătorești de a candida sau ocupa funcții publice;

– informații cu privire la inexistența actelor de constatare rămase definitive referitoare la regimul declarării averilor și intereselor personale, la stările de incompatibilitate și la confiscarea averii nejustificate, acte care nu sînt prescrise;

Argumentare: Practica ultimelor alegeri a demonstrat că obținerea certificatului de integritate de la ANI a fost o simplă formalitate pentru figuranții Raportului KROLL 1, ca de ex.Ilan Șor. La fel de ușor au primit aceste certificate și unii candidați cu antecedente penale. Respectiv, acest "filtru" nu și-a demonstrat viabilitatea. Iar aplicarea lui în cadrul alegerilor locale din acest an este aproape imposibilă, deoarece ANI nu va face față numărului mare de candidați.

La art.52 alin.(10) va avea următorul cuprins: "(10) Cu o zi înainte de alegeri și în ziua alegerilor nu se admite nici un fel de agitație electorală."

Argumentare: Norma a fost în vigoare pînă la introducerea sistemului electoral mixt și și-a demonstrat viabilitatea.

La art.53, alin.(1) după cuvintele "Președintelui Republicii Moldova" se completează cu cuvintele ", și referendumului republican".

Argumentare: și pentru organizarea referendumului republican, modelul și textul buletinului de vot tot trebuie să se aprobe prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale.

Nu se susține propunerea de la alin.(2), lit.c) al art.58. Se propune excluderea cuvintelor (... sau cu termen de valabilitate expirat).

Argumentare: A se vedea și obiecțiile Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului, care indică că în Decizia Curții Constituționale nr.5 din 14 ianuarie 2019 se precizează că votarea în baza unui pașaport

valabil contribuie la prevenirea fraudării votului, prin ”recunoașterea mai facilă a alegătorului în baza unor acte de identitate cu validitate mai scurtă, datorită fotografiei mai recente a titularului pe care o conțin acestea”.

La art.85, alin.(2) din proiectul de lege se propune de exclus sintagma ...(3¹) și (3²).

La articolul 93 din proiect „Numărarea mandatelor obținute de concurentul electoral”, articolul respectiv să fie expus în următoarea redacție

„(1) Numărul de mandate obținut de concurenții electorali se calculează de către Comisia Electorală Centrală prin împărțirea succesivă a numărului de voturi valabil exprimate pentru fiecare concurent electoral, cu excepția candidaților independenți, la 1, 2, 3, 4 ... etc. pînă la cifra ce corespunde numărului de mandate stabilit pentru Parlament.

(2) Din rezultatele tuturor împărțirilor și din numărul de voturi valabil exprimate pentru candidații independenți se iau în descresștere atîtea numere, cîte mandate urmează să fie distribuite. De cîte numere din acest șir descrescător dispune partidul, altă organizație social-politică sau bloc electoral atîtea mandate i se atribuie.

(3) Candidatul independent se consideră ales dacă numărul de voturi valabil exprimate obținut de el constituie cel puțin doi la sută din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară. ”

La art.95 alin.(1) din proiect cuvintele „48 de ore” se înlocuiesc cu cuvintele „24 de ore”, iar la alin. (2) din proiect cuvintele “10 zile” se înlocuiesc cu cuvintele „5 zile”.

Argumentere: termenul de 24 de ore din codul electoral în vigoare și-au demonstrat viabilitatea.

A se vedea obiecția Direcției juridice a Secretariatului Parlamentului.

La art.100 din proiect alineatul (1) și (2) , propus de autorii proiectului, ridică semne de întrebare noțiunile de alegeri nevalabile în cadrul alegerilor noi. Se propune de exclus din alineatul (1) după sintagma „Dacă și după votarea repetată alegerile sunt declarate” cuvintele “nevalabile sau”.

La alin.(2) cuvintele “nevalabile sau” - se exclud.

Cu respect,

Țurcan Vladimir

Bolea Vasile

Novac Grigore

Deputaților Parlamentului Republicii Moldova
Comisiei parlamentare *Comisia juridică, numiri și imunități*
Secretariatului Parlamentului Republicii Moldova

OPINIA
organizațiilor semnatare

1. *Asociația Promo-LEX*
2. *Asociația Presei Independente*
3. *Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare*
4. *Centrul de Resurse Juridice din Moldova*
5. *Centrul pentru Jurnalism Independent*
6. *Consiliul Național al Tineretului din Moldova*
7. *Fundația Est-Europeană*

asupra proiectului de lege nr. 36 din 29.03.2019 cu privire la modificarea și completarea Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997 (lectura II)

Organizațiile semnatare, în temeiul Legii nr. 239-XVI din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, își manifestă interesul față de participarea la procesul de consultare publică a proiectului Legii cu privire la modificarea și completarea Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați din Parlamentul Republicii Moldova și **prin intermediul Opiniei de față își expune recomandările cu argumentările de rigoare pe subiectul dat.**

Sinteza amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor

la proiectul de lege cu privire la modificarea și completarea Codului electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997

(nr. 36 din 29.03.2019, lectura II)

Nr.	Reglementări incluse în proiectul de lege nr. 36 prin care se propun modificări și completări la Codul Electoral	Propuneri deputaților Parlamentului Republicii Moldova, pentru proiectul de lege nr. 36 din partea organizațiilor membre a Coaliției pentru Alegeri Libere și Corecte	Argumentare
1	2	3	4
	<p><i>La articolul 1:</i></p> <p>noțiunea „alegeri generale” va avea următorul cuprins:</p> <p>„alegeri generale - orice tip de alegeri care au loc într-o singură zi, de duminică, conform actului de stabilire a alegerilor, pe întreg teritoriul țării; în secțiile de votare din străinătate, alegerile generale au loc timp de 2 zile, în zilele de sâmbătă și duminică, corespunzător actului de stabilire a alegerilor”;</p>	<p>„alegeri generale - orice tip de alegeri care au loc cel mult timp de 2 zile consecutiv, de regulă în zilele de sâmbătă și/sau duminică, corespunzător actului de stabilire a alegerilor”</p> <p>A introduce la Articolul 1 următoarea noțiune: „<i>accesibilitate</i> – ansamblu de măsuri și lucrări de adaptare a mediului fizic precum și a mediului informațional și comunicațional, conform necesităților persoanelor cu dizabilități, factor esențial de exercitare a dreptului la vot.”</p>	<p>Considerăm că organizarea alegerilor în două zile trebuie să fie o regulă generală, aplicată uniform pentru toți alegătorii și nu doar pentru cei de peste hotare. Suntem de părere că în acest fel s-ar putea contribui la sporirea gradului de prezență la vot atât a cetățenilor cu drept de vot aflați peste hotare, cât și a celor din țară (studenți, angajați cu serviciul în afara razei domiciliului, alegători din regiunea transnistreană etc.).</p> <p>Prin ratificarea în 2010 a Convenției ONU cu privire la Drepturile Persoanelor cu Dizabilități Republica Moldova și-a asumat obligația de a asigura participarea la vot în condiții de egalitate cu ceilalți, accesibilitatea o condiție esențială pentru realizarea acestui angajament.</p>
	<p><i>Articolul 8 va avea următorul cuprins:</i></p> <p>„Alegerile au loc într-o singură zi, de duminică, conform actului de stabilire a</p>	<p>„Alegerile au loc cel mult timp de 2 zile consecutiv, de regulă în zilele de sâmbătă și/sau duminică,</p>	<p>Reiterăm că organizarea alegerilor în două zile trebuie să fie o regulă</p>

alegerilor, pe întreg teritoriul țării sau al localității respective. În secțiile de votare din străinătate, alegerile au loc timp de 2 zile, în zilele de sâmbătă și duminică, corespunzător actului de stabilire a alegerilor.”	corespunzător actului de stabilire a alegerilor, pe întreg teritoriul țării, în secțiile de votare din străinătate sau al localității respective.”	generală, aplicată uniform pentru toți alegătorii și nu doar pentru cei de peste hotare. Suntem de părere că în acest fel s-ar putea contribui la sporirea gradului de prezență la vot atât a cetățenilor cu drept de vot aflați peste hotare, cât și a celor din țară (studenți, angajați cu serviciul în afara razei domiciliului, alegători din regiunea transnistreană etc.).
<i>La articolul 28:</i> la alineatul (1), cuvintele ”, de regulă,” NU se exclud.	<i>La articolul 28:</i> la alineatul (1), cuvintele ”, de regulă,” NU se exclud.	Asociația Promo-LEX de fiecare dată a recomandat constituirea circumscripțiilor electorale distincte pentru unitățile administrative-teritoriale amplasate în regiunea transnistreană și secțiilor de votare din străinătate. Această formulare permite realizarea acestui deziderat.
<i>La articolul 31:</i> alineatul (1) va avea următorul cuprins: ”(1) Toate secțiile de votare constituite în străinătate aparțin circumscripției electorale a municipiului Chișinău.”	<i>La articolul 31:</i> alineatul (1) va avea următorul cuprins: ”(1) Toate secțiile de votare constituite în străinătate vor activa în conformitate cu particularitățile prevăzute de prezentul cod.”	Reiterăm că asociația Promo-LEX de fiecare dată a recomandat constituirea circumscripțiilor electorale distincte pentru secțiile de votare din străinătate. Această formulare permite realizarea acestui deziderat.
<i>La articolul 31:</i> alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) În afară de secțiile de votare prevăzute la alin. (2), vor fi organizate, cu acordul autorităților competente ale țării respective, secții de votare și în alte localități. Constituirea acestor secții de votare se stabilește de Comisia Electorală Centrală, cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene se va referi doar la îndeplinirea condiției vizând obținerea acordului autorităților competente	<i>La articolul 31:</i> alineatul (3) va avea următorul cuprins: ”(3) În afară de secțiile de votare prevăzute la alin. (2), vor fi organizate, cu acordul autorităților competente ale țării respective, secții de votare și în alte localități. Constituirea acestor secții de votare se stabilește de Comisia Electorală Centrală, cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene. Avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene se va referi doar la îndeplinirea condiției vizând obținerea acordului autorităților competente	Accentul principal se pune pe trei criterii: resursele financiare alocate care vor determina numărul de secții de votare ce pot fi deschise, precum și doi indicatori tehnici care scot în evidență participarea civică: participarea la ultimul scrutin precum și înregistrarea prealabilă. Ambii indicatori țin de cetățeni.

scrutinul precedent organizat într-o singură circumscripție națională. Avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene se va referi doar la îndeplinirea condiției vizând obținerea acordului autorităților competente ale țării respective.”	ale țării respective privind deschiderea secțiilor de votare în afara misiunilor diplomatice și oficiilor consulare. La deschiderea secțiilor de votare din străinătate, în limita resurselor bugetare planificate, Comisia Electorală Centrală va ține cont proporțional de următoarele criterii: a) informațiile obținute în rezultatul înregistrării prealabile a cetățenilor aflați în străinătate, conform procedurii stabilite printr-un regulament aprobat de Comisia Electorală Centrală; b) numărul de alegători care au participat la scrutinul precedent organizat într-o singură circumscripție națională.”	Cu titlu de excepție, acest articol oferă posibilitatea CEC în lumina existenței altor indicatori strict determinați, deschiderea secțiilor de votare și în alte locații.
<i>La articolul 31:</i> alineatul (4) va avea următorul cuprins: ”(4) Comisia Electorală Centrală, cu avizul prealabil al Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene, poate decide deschiderea și a altor secții de votare decât cele stabilite potrivit alineatului (3), pe baza: a) informațiile deținute de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din țările de reședință; b) informațiile deținute de către autoritățile publice centrale, inclusiv datele statistice oficiale relevante; c) alte date relevante, obținute de autoritățile publice centrale, la solicitare, din partea autorităților țării de reședință, în condițiile legii.”	<i>La articolul 31:</i> alineatul (4) va avea următorul cuprins: ”(4) Comisia Electorală Centrală, poate decide motivat deschiderea și a altor secții de votare decât a celor stabilite potrivit alineatului (3), pe baza: a) informațiile deținute de către misiunile diplomatice și oficiile consulare ale Republicii Moldova din țările de reședință; b) informațiile deținute de către autoritățile publice centrale, inclusiv datele statistice oficiale relevante; c) alte date relevante, obținute de autoritățile publice centrale, la solicitare, din partea autorităților țării de reședință, în condițiile legii.”	
<i>Articolul 32 se abrogă.</i>	<i>Articolul 32 va avea următorul cuprins:</i> ”Articolul 32. Particularitățile constituirii și funcționării secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) și a birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) (1) În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și	În cod trebuie oferită claritate cu privire la deschiderea secțiilor de votare pentru alegătorii din regiunea transnistreană, indiferent de tipul alegerilor.

al referendumului republican, pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), Consiliul Electoral de Circumscripție, cu cel puțin 35 de zile înainte de data alegerilor se organizează mai multe secții de votare cu sediul pe teritoriul Republicii Moldova aflat sub jurisdicția constituțională a autorităților publice centrale. La formarea respectivelor secții de votare Consiliul electoral de circumscripție va ține cont de propunerile Biroului pentru Reintegrare și avizele primarilor orașelor (municipiilor), și satelor (comunelor) unde se preconizează deschiderea secțiilor de votare. Biroul pentru Reintegrare la elaborarea propunerilor menționate va ține cont de organizarea administrativ-teritorială, specificul căilor de acces și comunicare, precum și va contribui la asigurarea accesului alegătorilor la procesul electoral și la organele electorale respective.

(2) Organul electoral responsabil va forma secții de votare distincte pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), care aparțin circumscripției electorale respective formate de Comisia Electorală Centrală în baza regulamentului aprobat. Secțiile de votare în cauză se subordonează consiliului electoral format în conformitate cu prevederile art.28.

(3) La deschiderea secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) se vor respecta, în particular, următoarele criterii:

a) secțiile de votare se vor deschide în unitățile administrativ-teritoriale aflate sub control constituțional al autorităților Republicii Moldova, atât de pe malul stîng, cît și de pe malul drept al Nistrului;

b) pentru localitățile din stînga Nistrului vor fi deschise secții de votare distincte în baza datelor din Registrul de stat al alegătorilor, inclusiv în baza

	<p>înregistrării prealabile, conform procedurii stabilite prin regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală;</p> <p>c) la deschiderea secțiilor de votare se va ține cont de numărul alegătorilor care au participat la scrutinele precedente și de hotarele circumscripției electorale în raport cu domiciliul alegătorului, conform datelor din Registrul de stat al alegătorilor, inclusiv conform înregistrării prealabile.</p> <p>(4) La formarea birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), prevederile art.30 se aplică în modul corespunzător. Organul administrației publice locale competent să desemneze membri ai biroului electoral respectiv al secției de votare este cel de la sediul secției de votare deschise pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria).</p> <p>(5) Particularitățile organizării și funcționării birourilor electorale ale secțiilor de votare pentru alegătorii din localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) se reglementează de Comisia Electorală Centrală, iar cheltuielile aferente organizării și funcționării acestor birouri se suportă din bugetul alocat pentru alegeri/referendum. Pentru secțiile de votare în cauză, cheltuielile se estimează în prealabil de către Biroul pentru Reintegrare și Comisia Electorală Centrală, iar în cazul cînd nu sînt prevăzute în bugetul alocat pentru alegeri/referendum, mijloacele financiare se aloacă din fondul de rezervă al Guvernului.”</p>	
	<p><i>La articolul 41 alineatul (2).</i></p> <p>litera d) va avea următorul cuprins:</p> <p>d) plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate și utilizate în contul „Fond electoral” al concurentului electoral se stabilește de către</p>	

		Comisia Electorală Centrală, luând ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile, dar nu mai mare decât echivalentul a 0,01% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.	
	<p><i>La articolul 41:</i> <i>alineatul (3):</i></p> <p>litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>”e) persoanele juridice care, cu trei ani înainte de începerea perioadei electorale, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, de bunuri sau de servicii în sensul Legii nr. 131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt;”</p>	<p><i>La articolul 41:</i> <i>alineatul (3):</i></p> <p>litera e) va avea următorul cuprins:</p> <p>”e) persoanele juridice care, cu trei ani înainte de începerea perioadei electorale, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, de bunuri sau de servicii în sensul Legii nr. 131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt;”</p>	<p>Norma și restricția nu este clară. De ce limitările vizează doar fondurile europene? Și dacă e vorba de resurse financiare provenite din CSI, USA sau China se permit?</p>
	<p><i>La articolul 46:</i></p> <p>după alineatul (3), se completează cu alineatele (3¹) și (3²) cu următorul cuprins:</p> <p>”(3¹) Listele candidaților pentru alegerile parlamentare vor fi întocmite astfel încât fiecare candidat să fie arondat la o unitate administrativ-teritorială de nivelul al doilea. Numărul unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea la care este arondat câte un candidat din listele candidaților pentru alegerile parlamentare nu trebuie să fie mai mic de 2/3 din numărul total al unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea din țară.</p> <p>(3²) Listele candidaților pentru alegerile parlamentare vor fi întocmite în mod</p>	<p>(3) Listele candidaților pentru alegerile parlamentare și locale vor fi întocmite respectându-se cota minimă de reprezentare de 40% pentru ambele sexe.</p> <p>(3¹) Poziționarea candidaților pe liste se va face conform formulei de plasament 2/1- la fiecare 3 locuri, unul să fie alocat pentru un candidat de sex opus.</p>	<p>Susținem revenirea la sistemul vechi proporțional. În cazul modificării sistemului proporțional în unul cu liste de deschise de candidați, modificările necesită o consultare mai largă și consens social și politic larg. Este prea devreme pentru o astfel de reformă la momentul de față.</p> <p>Experiența de la alegerile parlamentare precedente demonstrează că partidele politice tind să plaseze femeile candidate spre finalul listei. De aceea, este imperativ ca prevederile ce țin de plasament să fie reglementate și respectate.</p>

	transparent, conform unei proceduri stabilite în Statutul partidului sau în conformitate cu acesta. Procedura de întocmire a listelor candidaților pentru alegerile parlamentare va cuprinde inclusiv modalitatea de contestare a deciziilor organelor corespunzătoare la forurile competente ale partidelor.” alineatul (4) se abrogă.		
	<i>La articolul 49 alineatul (1):</i> la litera a), cuvintele ”art. 85, 86 și 137” se substituie cu cuvintele ”art.83, 84 și 137”.	<i>Articolul 49 alineatul (1) rămîne în redacție veche.</i>	Modificare tehnică legată de numerotarea articolelor.
		<i>La articolul 49:</i> <i>Se va completa cu alineatul (9) ce va avea următorul cuprins:</i> (9) În cazul în care un concurent electoral prezintă lista candidaților desemnați în alegeri care nu corespunde cerințelor din art. 46, alin. (3) și (31) Comisia Electorală Centrală va refuza înregistrarea acestuia.	
	<i>La articolul 51 alineatul (5) propoziția a doua, cifra ”88” se substituie cu cifra ”86”.</i>	<i>Articolul 51 alineatul (5) rămîne în redacție veche.</i>	Modificare tehnică legată de numerotarea articolelor.
	<i>La articolul 52 alineatul (10), cuvintele ”în incinta secției de votare sau la intrarea în localul secției de votare” se exclud.</i>	<i>Articolul 52 alineatul (10) va avea următorul cuprins</i> ”în ziua alegerilor nu se admite nici un fel de agitație electorală în incinta secției de votare și în rază de 100 de metri de la localul votării.”	Nemulțumirea principală a alegătorilor a fost generată de organizarea campaniilor de agitație electorală la intrarea în secțiile de votare. Reiterăm, membrii organului electoral sunt persoanele care gestionează procesul și în raza de 100 metri de la secția de votare pot interveni, prin solicitarea suportului de la poliție și sancționarea persoanelor care fac agitație electorală. În acest sens poate fi instituit acel spațiu de neutralitate pentru a oferi alegătorilor posibilitatea să analizeze

			în liniște opțiunile electorale.
	<p><i>La articolul 53, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>”(1) Modelul și textul buletinului de vot pentru alegerea Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. Modelul buletinului de vot pentru referendumul local precum și pentru alegerile locale, se stabilește de Comisia Electorală Centrală, iar textul se aprobă prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție respectiv.”</p>	<p><i>La articolul 53, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>”(1) Modelul și textul buletinului de vot pentru alegerile parlamentare, pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova și pentru organizarea referendumului republican se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. Modelul buletinului de vot pentru referendumul local precum și pentru alegerile locale, se stabilește de Comisia Electorală Centrală, iar textul se aprobă prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție respectiv.”</p>	<p>Precizare tehnică legată de organizarea proceselor la diferite tipuri de referendumuri.</p> <p>Curtea Constituțională a constatat, prin Hotărârea nr. 17 din 04.06.2018, desuetudinea Legii nr. 3465 din 1 septembrie 1989 cu privire la funcționarea limbilor vorbite pe teritoriul Republicii Sovietice Socialiste Moldovenești”. Traducerea buletinelor în limbile minoritare vorbite pe teritoriul Republicii Moldova va contribui la sporirea incluziunii și a coeziunii sociale.</p>
	<p><i>La articolul 53, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>”(1) Modelul și textul buletinului de vot pentru alegerea Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. Modelul buletinului de vot pentru referendumul local precum și pentru alegerile locale, se stabilește de Comisia Electorală Centrală, iar textul se aprobă prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție respectiv.”</p>	<p><i>La articolul 53, alineatul (6) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>„Buletinele de vot vor fi accesibile și în limbile regionale sau minoritare vorbite pe teritoriul Republicii Moldova”</p>	<p>Conform rapoartelor Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și corecte, doar jumătate din secțiile de votare au fost accesibile pentru persoanele cu dizabilități. Sunt necesare prevederi mai clare privind obligația APL de a accesibiliza secțiile de votare.</p>
	<p><i>La articolul 53, alineatul (1) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>”(1) Modelul și textul buletinului de vot pentru alegerea Parlamentului și Președintelui Republicii Moldova se aprobă prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale. Modelul buletinului de vot pentru alegerile locale se stabilește de Comisia Electorală Centrală, iar textul se aprobă prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție respectiv.”</p>	<p><i>La articolul 57, alineatul (4) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>„Autoritățile administrației publice locale asigură accesibilitatea secției de votare și dotarea cu cabine, urne de vot și celelalte materiale necesare”</p>	

	<p><i>La articolul 58:</i></p> <p>la alineatul (3), litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>”c) pașaportul pentru intrare – ieșire din țară (valabil sau cu termen de valabilitate expirat), buletinul de identitate valabil al cetățeanului Republicii Moldova, livretul de marinar, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și referendumului republican, în secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova.”</p>	<p><i>La articolul 58:</i></p> <p>la alineatul (3), litera c) va avea următorul cuprins:</p> <p>”c) pașaportul pentru intrare – ieșire din țară, buletinul de identitate al cetățeanului Republicii Moldova, livretul de marinar, în cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și referendumului republican, în secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova.”</p>	<p>Prevederea privind votarea cu acte de identitate expirate este mai rațional de inclus în legea privind actele de identitate. Acolo este necesar de specificat exact cazurile când actele de identitate expirate servesc drept temei pentru anumite proceduri. Spre exemplu actul de identitate expirat poate fi utilizat pentru exercitarea dreptului de vot, pentru obținerea unui act de deces a persoane etc.</p>
<p><i>Articolul 80.</i> Circumscripțiile electorale administrative și secțiile de votare. Consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare</p> <p>(1) În scopuri de organizare și efectuare a alegerilor, Comisia Electorală Centrală formează, cu cel puțin 55 de zile înainte de efectuarea lor, circumscripții electorale administrative care corespund unităților administrative teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și, cu cel puțin 50 de zile înainte de efectuarea lor, circumscripții electorale care corespund unităților administrative teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și, cu cel puțin 50 de zile înainte de alegeri, consilii electorale de circumscripție în condițiile art. 28 care se aplică în modul corespunzător. Atribuțiile consiliilor electorale de circumscripție sunt cele expuse la art. 29, cu excepția celor de la lit. f), ale cărui prevederi se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Circumscripțiile electorale se divizează în secții de votare în condițiile art. 30 și ale art. 31, care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p><i>Articolul 80.</i> Circumscripțiile electorale administrative și secțiile de votare. Consiliile electorale de circumscripție și birourile electorale ale secțiilor de votare</p> <p>(1) În scopuri de organizare și efectuare a alegerilor, Comisia Electorală Centrală formează, cu cel puțin 55 de zile înainte de efectuarea lor, circumscripții electorale administrative care corespund unităților administrative teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și, cu cel puțin 50 de zile înainte de efectuarea lor, circumscripții electorale care, de regulă, corespund unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și, cu cel puțin 50 de zile înainte de alegeri, consilii electorale de circumscripție în condițiile art. 28 care se aplică în modul corespunzător. Atribuțiile consiliilor electorale de circumscripție sunt cele expuse la art. 29, cu excepția celor de la lit. f), ale cărui prevederi se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Circumscripțiile electorale se divizează în secții de votare în condițiile art. 30 și ale art. 31, care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p><i>Articolul 80.</i> Circumscripțiile electorale și consiliile electorale de circumscripție</p> <p>(1) În scopuri de organizare și efectuare a alegerilor, Comisia Electorală Centrală formează, cu cel puțin 55 de zile înainte de efectuarea lor, circumscripții electorale care, de regulă, corespund unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea ale Republicii Moldova și, cu cel puțin 50 de zile înainte de alegeri, consilii electorale de circumscripție în condițiile art. 28 care se aplică în modul corespunzător. Atribuțiile consiliilor electorale de circumscripție sunt cele expuse la art. 29, cu excepția celor de la lit. f), ale cărui prevederi se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Circumscripțiile electorale se divizează în secții de votare în condițiile art. 30 și ale art. 31, care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p>Asociația Promo-LEX de fiecare dată a recomandat constituirea circumscripțiilor electorale distincte pentru unitățile administrative-teritoriale amplasate în regiunea transnistreană și secțiilor de votare din străinătate. Această formulare permite realizarea acestui deziderat. Excludem sintagma de administrativă, fiindcă este utilizată doar în acest articol.</p>

		<p>Propunem articolul 81 cu următorul cuprins:</p> <p>Articolul 81. Secțiile de votare și birourile electorale ale secțiilor de votare</p> <p>(1) Pentru secțiile de votare din străinătate, Comisia Electorală Centrală va forma un consiliu electoral distinct cu sediul în municipiul Chișinău, care va asigura organizarea proceselor electorale pentru secțiile de votare constituite peste hotare.</p> <p>(2) Pentru secțiile de votare pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria), Comisia Electorală Centrală va forma un consiliu electoral distinct cu sediul în municipiul Chișinău, care va asigura organizarea proceselor electorale pentru secțiile de votare constituite pentru localitățile din stînga Nistrului (Transnistria).</p> <p>(3) La secțiile de votare se formează birouri electorale ale acestora, al căror mod de constituire și ale căror atribuții sînt prevăzute la art.30, art.31 și art.33, care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p>Această normă prevede mecanismul de constituire a organelor electorale și secțiilor de votare pentru alegătorii de peste hotare și regiunea transnistreană.</p>
	<p>Articolul 81. Candidații la funcția de deputat în Parlament</p> <p>Candidații la funcția de deputat în Parlament pot fi persoanele cu drept de vot care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, dețin cetățenia Republicii Moldova, nu cad sub incidența art. 2 alin. (61) din Legea despre statutul deputatului în Parlament și îndeplinesc alte condiții prevăzute de prezentul cod.</p>	<p>Articolul 82. Candidații la funcția de deputat în Parlament</p> <p>Candidații la funcția de deputat în Parlament pot fi persoanele cu drept de vot care au împlinit, inclusiv în ziua alegerilor, vârsta de 18 ani, dețin cetățenia Republicii Moldova, nu cad sub incidența art. 2 alin. (61) din Legea despre statutul deputatului în Parlament și îndeplinesc alte condiții prevăzute de prezentul cod.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului.</p>
	<p>Articolul 82. Stabilirea datei alegerilor</p>	<p>Articolul 83. Stabilirea datei alegerilor</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului.</p>

	<p><i>Articolul 84.</i> Desemnarea candidaților din partea partidelor și/sau blocurilor electorale</p> <p>(1) Desemnarea candidaților la funcția de deputat se face potrivit art.46, prevederilor statutare ale partidelor și/sau acordurilor de constituire a blocurilor electorale.</p> <p>(2) Partidul și/sau blocul electoral va înainta lista de candidați care nu va fi mai mică de 51 de persoane și nu va depăși numărul de 103 de persoane.</p> <p>(3) Modelul listei de candidați se aprobă de către Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(4) Listele candidaților pentru alegerile parlamentare vor fi întocmite în mod transparent, prevederilor statutare ale partidelor și/sau acordurilor de constituire a blocurilor electorale. Procedura de întocmire a listelor candidaților pentru alegerile parlamentare va cuprinde inclusiv modalitatea de contestare a deciziilor organelor corespunzătoare la forurile competente ale partidelor și/sau blocurilor electorale.</p> <p>(5) Listele de candidați vor fi întocmite cu respectarea prevederilor art. 46 alin. (3).</p> <p>(3) Nerespectarea condițiilor specificate la alin. (2)-</p> <p>(5) atrage după sine refuzul înregistrării listelor de candidați de către organul electoral respectiv.</p>	<p>Propunem introducerea unui articol nou care să reglementeze modul de desemnare a candidaților din partea partidelor politice și blocurilor electorale.</p>
<p><i>Articolul 83.</i> Înregistrarea concurenților electorali</p> <p>Pentru a fi înregistrați de Comisia Electorală Centrală, concurenții electorali depun actele indicate la art. 49.</p>	<p><i>Articolul 85.</i> Înregistrarea concurenților electorali pentru alegerile parlamentare</p> <p>(1) Concurenții electorali pentru alegerile parlamentare sînt înregistrați de Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(2) Pentru a fi înregistrați, concurenții electorali depun actele indicate la art.49, care se aplică în modul corespunzător, și listele de subscripție pentru candidații independenți, în condițiile art.86.</p> <p>(3) Aceeași persoană poate fi inclusă doar într-o singură listă de candidați, din partea unui singur concurent electoral sau în calitate de candidat independent.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului. La fel norma este completată cu precizări tehnice legate de alegerile parlamentare dar și incompatibilitățile legate de includerea aceluiași persoane în diferite liste de candidați.</p>

<p>Articolul 84. Condițiile speciale pentru listele de subscripție</p> <p>(1) Listele de subscripție pentru susținerea candidatului independent se întocmesc și se verifică în condițiile art. 47 și ale art. 48, care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Pentru a fi înregistrat de Comisia Electorală Centrală, candidatul independent prezintă liste de subscripție care conțin semnăturile a cel puțin 2500 de susținători cu drept de vot.</p> <p>(3) În cazul în care, la verificarea de către Comisia Electorală Centrală, în listele de depistează semnături false sau semnături repetate în mai multe liste, semnăturile respective se exclud.</p> <p>(4) Dacă, la verificare, se constată că nu este prezentat numărul necesar de semnături sau, după excluderea semnăturilor nevalabile, numărul lor s-a redus față de plafonul minim prevăzut la alin. (2), candidatul independent nu este înregistrat, comunicându-i-se hotărârea respectivă în termen de 24 de ore de la adoptare.</p> <p>(5) Nu se admite depunerea unor liste de subscripție suplimentare după ce Comisia Electorală Centrală a primit și a înregistrat în registru setul de documente prevăzut la art. 49.</p>	<p>Articolul 86. Condițiile speciale pentru listele de subscripție</p> <p>(1) Listele de subscripție pentru susținerea candidatului independent se întocmesc și se verifică în condițiile art. 47 și ale art. 48, care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Pentru a fi înregistrat de Comisia Electorală Centrală, candidatul independent prezintă liste de subscripție care conțin semnăturile a cel puțin 2000 și cel mult 2500 de susținători cu drept de vot. Prin derogare de la prezentul alineat, un candidat femeie poate fi înregistrat dacă prezintă semnăturile a cel puțin 1000 și cel mult 2500 de susținători cu drept de vot.</p> <p>(3) În cazul în care, la verificarea de către Comisia Electorală Centrală, în listele de subscripție se depistează semnături false sau semnături repetate în mai multe liste, precum și semnături efectuate cu încălcarea art.47 și 48, semnăturile respective se exclud.</p> <p>(4) Dacă, la verificare, se constată că nu este prezentat numărul necesar de semnături sau, după excluderea semnăturilor nevalabile, numărul lor s-a redus față de plafonul minim prevăzut la alin. (2), candidatul independent nu este înregistrat, comunicându-i-se hotărârea respectivă în termen de 24 de ore de la adoptare.</p> <p>(5) Nu se admite depunerea de către un candidat independent a unor liste de subscripție suplimentare sau repetate după ce Comisia Electorală Centrală a primit și a înregistrat în registru setul de documente prevăzut la art. 49.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului. Suplimentar se oferă posibilitate femeilor candidate să colecteze mai puține semnături pentru a fi înregistrate. Mai mult, se precizează mecanismul de verificare a semnăturilor în listele electorale.</p>
	<p>Articolul 87. Grupurile de inițiativă pentru susținerea candidaților independenți la funcția de deputat în Parlament</p> <p>(1) În cazul în care inițiativa de a susține un candidat la funcția de deputat în Parlament vine de la cetățeni, se constituie un grup de inițiativă pentru</p>	<p>Propunere de completare a codului cu norme care reglementează mecanismul organizare și înregistrare a grupurilor de inițiativă.</p>

		<p>susținerea candidatului. Grupul de inițiativă se constituie în urma unei adunări, la care este prezent și se susține candidatul la funcția de deputat, se alege conducătorul grupului și se aprobă lista membrilor grupului de inițiativă, cu indicarea datelor de identitate ale acestora. Grupul de inițiativă poate susține doar un singur candidat la funcția de deputat. Membrii unui grup de inițiativă nu pot fi în același timp membri ai altui grup de inițiativă.</p> <p>(2) Lista membrilor grupului de inițiativă, în care este indicat conducătorul acestui grup, se depune la organul electoral, cel târziu cu 50 de zile înainte de ziua alegerilor, personal de către persoana propusă drept candidat la funcția de deputat în Parlament. În listă se indică numele și prenumele, anul nașterii și domiciliul membrilor grupului de inițiativă.</p> <p>(3) Dacă condițiile specificate la alin.(1)-(2) sînt îndeplinite, organul electoral înregistrează grupul de inițiativă și eliberează membrilor acestui grup legitimații în decursul a 3 zile de la data depunerii listei membrilor.</p>			
	<p><i>Articolul 86. Modificarea listelor de candidați</i></p> <p>(1) Concurenții electorali au dreptul să-și retragă candidatura, să retragă întreaga listă de candidați, să înlocuiască unul sau mai mulți candidați, să anuleze decizia privind includerea în listă a unui candidat anume, dar nu mai târziu de 14 zile înainte de ziua alegerilor.</p> <p>(2) Decizia privind retragerea candidaturii, retragerea sau modificarea listei de candidați se adoptă de persoana sau de formațiunea care a înaintat candidatura ori a înaintat lista de candidați și se prezintă Comisiei Electorale Centrale, aceasta aducând-o</p>	<p><i>Articolul 88. Modificarea listelor de candidați</i></p> <p>(1) Concurenții electorali au dreptul să retragă întreaga listă de candidați, să înlocuiască un candidat, să anuleze decizia privind includerea în listă a unui candidat anume, dar nu mai târziu decît cu 14 zile înainte de ziua alegerilor.</p> <p>(2) Decizia privind retragerea sau modificarea listei de candidați se adoptă de către formațiunea care a înaintat candidatura ori a înaintat lista de candidați și se prezintă Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(3) Modificarea listelor de candidați se efectuează de către Comisia Electorală Centrală în cel mult 3 zile, cu respectarea prevederilor art.7 alin.(2) lit.b) din Legea cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, aceasta aducînd-o la cunoștința publică imediat.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului. Suplimentar precizări tehnice privind obligația în timp a organelor electorale de a efectua modificările.</p>		

	la cunoștința publică imediat. (3) Modificarea listelor de candidați se efectuează cu respectarea prevederilor art. 7 alin. (2) lit. b) din Legea cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, precum și a art.46 alin. (31) și (32) ale prezentului Cod.		
		<p><i>Articolul 89.</i> Retragera candidatului independent (1) Candidatul independent are dreptul să își retragă candidatura, dar nu mai târziu decât cu 14 zile înainte de ziua alegerilor. În acest caz, decizia privind retragerea se adoptă de candidat și se prezintă personal Comisiei Electorale Centrale. (2) Retragera candidatului independent se înregistrează de către Comisia Electorală Centrală în cel mult 3 zile, aceasta aducînd-o la cunoștința publică imediat.</p>	Propunere de completare a codului care să reglementeze procedura de retragere din cursă a candidatului independent.
	<p><i>Articolul 87.</i> Listele electorale Listele electorale pentru alegerea Parlamentului se întocmesc în condițiile capitolului 5 (art. 44 și art. 45), care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p><i>Articolul 90.</i> Listele electorale Listele electorale pentru alegerea Parlamentului se întocmesc în condițiile capitolului 5 (art. 44 și art. 45), care se aplică în modul corespunzător.</p>	Modificare tehnică privind numerotarea articolului.
	<p><i>Articolul 88.</i> Campania electorală pentru alegerile Parlamentului Campania electorală pentru alegerile Parlamentului se desfășoară în conformitate cu capitolul 7 (art. 50 – art. 52), care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p><i>Articolul 91.</i> Campania electorală pentru alegerile Parlamentului Campania electorală pentru alegerile Parlamentului se desfășoară în conformitate cu capitolul 7 (art. 50 – art. 52), care se aplică în modul corespunzător.</p>	Modificare tehnică privind numerotarea articolului.

<p>Articolul 89. Buletinele de vot</p> <p>(1) Buletinele de vot se întocmesc în conformitate cu capitolul 8 (art. 53 și art. 54), care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Candidatul independent se înscrie în buletinul de vot într-un patruleter aparte, în care se indică numele, prenumele și se scriu cuvintele „Candidat independent”.</p>	<p>Articolul 92. Buletinele de vot</p> <p>(1) Buletinele de vot se întocmesc în conformitate cu capitolul 8 (art. 53 și art. 54), care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Candidatul independent se înscrie în buletinul de vot într-un patruleter aparte, în care se indică numele, prenumele și se scriu cuvintele „Candidat independent”.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului.</p>
<p>Articolul 90. Votarea</p> <p>(1) Votarea în cadrul alegerilor Parlamentului se efectuează în conformitate cu capitolul 9 (art. 55-art. 60), care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ într-o localitate în care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință pot vota la orice secție de votare deschisă în această localitate, fiind obligați să respecte următoarele condiții:</p> <p>a) să prezinte buletinul de identitate cu fișa de însoțire;</p> <p>b) să prezinte carnetul de student/elev al instituției de învățământ din localitatea respectivă;</p> <p>c) să completeze și să semneze o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă, fiind informați despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații.</p> <p>(3) Alegătorii specificați la alin. (2) se înscriu în lista suplimentară, iar la rubrica „Notă” din această listă se indică instituția de învățământ la care aceștia sunt înmatriculați.</p> <p>(4) Până la restabilirea controlului constituțional asupra localităților din stînga Nistrului (Transnistria), alegătorii incluși în Registrul de stat al alegătorilor și arondați la localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) își vor exercita dreptul la vot în oricare din secțiile de votare distincte</p>	<p>Articolul 93. Votarea</p> <p>(1) Votarea în cadrul alegerilor Parlamentului se efectuează în conformitate cu capitolul 9 (art. 55-art. 60), care se aplică în modul corespunzător.</p> <p>(2) Studenții și elevii cu drept de vot înmatriculați la instituții de învățământ într-o localitate în care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință pot vota la orice secție de votare deschisă în această localitate, fiind obligați să respecte următoarele condiții:</p> <p>a) să prezinte buletinul de identitate cu fișa de însoțire;</p> <p>b) să prezinte carnetul de student/elev al instituției de învățământ din localitatea respectivă;</p> <p>c) să completeze și să semneze o declarație pe proprie răspundere privind abținerea de la votarea multiplă, fiind informați despre răspunderea penală în caz de încălcare a acestei obligații.</p> <p>(3) Alegătorii specificați la alin. (2) se înscriu în lista suplimentară, iar la rubrica „Notă” din această listă se indică instituția de învățământ la care aceștia sunt înmatriculați.</p> <p>(4) Până la restabilirea controlului constituțional asupra localităților din stînga Nistrului (Transnistria), alegătorii incluși în Registrul de stat al alegătorilor și arondați la localitățile din stînga Nistrului (Transnistria) își vor exercita dreptul la vot în oricare din secțiile de votare distincte</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului. Suplimentar propuneri de completare a codului electoral cu norme ce reglementează procesul de vot în secțiile de votare din regiunea transnistreană și peste hotarele țării.</p>

		constituite în conformitate cu prevederile art.81 alin. (2), în condițiile prezentului cod. (5) În secțiile de votare constituite peste hotarele țării, cetățenii Republicii Moldova care, în ziua alegerilor, se află peste hotarele țării și care, din diferite motive, nu se înregistrează în prealabil își pot exercita dreptul de vot la orice secție de votare constituită în afara țării, în condițiile prezentului cod.	
	<p><i>Articolul 91.</i> Numărarea voturilor și totalizarea rezultatelor alegerilor</p> <p>Numărarea voturilor și totalizarea rezultatelor alegerilor Parlamentului se efectuează în conformitate cu capitolul 10 (art. 61-art. 65), care se aplică în modul corespunzător.</p>	<p><i>Articolul 94.</i> Numărarea voturilor și totalizarea rezultatelor alegerilor</p> <p>Numărarea voturilor și totalizarea rezultatelor alegerilor Parlamentului se efectuează în conformitate cu capitolul 10 (art. 61-art. 65), care se aplică în modul corespunzător.</p>	Modificare tehnică privind numerotarea articolului.
	<p><i>Articolul 92.</i> Stabilirea pragului de reprezentare</p> <p>(1) După primirea proceselor-verbale ale consiliilor electorale de circumscripție în care sunt indicate rezultatele numărării voturilor din toate circumscripțiile electorale, Comisia Electorală Centrală totalizează numărul de voturi valabil exprimate, obținut de fiecare partid, de altă organizație social-politică, de fiecare bloc electoral și candidat independent, pentru a stabili dacă aceștia au atins pragul minim de reprezentare.</p> <p>(2) Pragul minim de reprezentare constituie următoarele proporții din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară:</p> <p>a) pentru un partid, o organizație social-politică – 4 la sută;</p> <p>b) pentru un bloc electoral – 6 la sută.</p> <p>c) pentru un candidat independent – 1 la sută.</p> <p>(3) Partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale și candidații independenți care au întrunit un număr mai mic de voturi decât cel specificat la alin. (2) se exclud, prin hotărâre a</p>	<p><i>Articolul 95.</i> Stabilirea pragului de reprezentare</p> <p>(1) După primirea proceselor-verbale ale consiliilor electorale de circumscripție în care sunt indicate rezultatele numărării voturilor din toate circumscripțiile electorale, Comisia Electorală Centrală totalizează numărul de voturi valabil exprimate, obținut de fiecare partid, de altă organizație social-politică, de fiecare bloc electoral și candidat independent, pentru a stabili dacă aceștia au atins pragul minim de reprezentare.</p> <p>(2) Pragul minim de reprezentare constituie următoarele proporții din voturile valabil exprimate în ansamblu pe țară:</p> <p>a) pentru un partid, o organizație social-politică – 4 la sută;</p> <p>b) pentru un bloc electoral – 6 la sută.</p> <p>c) pentru un candidat independent – 1 la sută.</p> <p>(3) Partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale și candidații independenți care au întrunit un număr mai mic de voturi decât cel specificat la alin. (2) se exclud, prin hotărâre a</p>	Modificare tehnică privind numerotarea articolului. Suplimentar diminuarea pragului de reprezentare în Parlament pentru partide politice și blocuri electorale urmare a recomandărilor Comisiei de la Veneția.

	<p>c) pentru un candidat independent – 2 la sută.</p> <p>(3) Partidele, alte organizații social-politice, blocurile electorale și candidații independenți care au întrunit un număr mai mic de voturi decât cel specificat la alin. (2) se exclud, prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale, din operația de atribuire a mandatelor.</p>	Comisiei Electorale Centrale, din operația de atribuire a mandatelor.	
	<p><i>Articolul 93.</i> Numărarea mandatelor obținute de concurrentul electoral</p> <p>(1) Mandatele de deputat în Parlament se distribuie numai concurenților electorali care au obținut minimul necesar de voturi pentru trecerea pragului de reprezentare stabilit la art. 92.</p> <p>(2) Distribuirea mandatelor de deputat între partide, alte organizații social-politice și blocuri electorale se efectuează numai după ce se stabilește numărul candidaților independenți care au acumulat cel puțin 2 la sută din voturile valabil exprimate ale alegătorilor și se scade numărul respectiv de candidați independenți din numărul total de mandate de deputat în Parlament.</p> <p>(3) Numărul de voturi ce le revin candidaților independenți care au acumulat cel puțin 2 la sută din voturile valabil exprimate se scade din numărul total de mandate de deputat în Parlament.</p> <p>(4) Numărul de voturi valabil exprimate în alegerile parlamentare respective. Numărul de voturi obținut se împarte la numărul de mandate de deputat rămase după scăderea mandatelor obținute de candidații independenți, obținându-se astfel coeficientul electoral al alegerilor respective.</p>	<p><i>Articolul 96.</i> Numărarea mandatelor obținute de concurrentul electoral</p> <p>(1) Mandatele de deputat în Parlament se distribuie numai concurenților electorali care au obținut minimul necesar de voturi pentru trecerea pragului de reprezentare stabilit la art. 95.</p> <p>(2) Distribuirea mandatelor de deputat între partide, alte organizații social-politice și blocuri electorale se efectuează numai după ce se stabilește numărul candidaților independenți care au acumulat cel puțin 1 la sută din voturile valabil exprimate ale alegătorilor și se scade numărul respectiv de candidați independenți din numărul total de mandate de deputat în Parlament.</p> <p>(3) Numărul de voturi ce le revin candidaților independenți care au acumulat cel puțin 1 la sută din voturile valabil exprimate se scade din numărul total de voturi valabil exprimate în alegerile parlamentare respective. Numărul de voturi obținut se împarte la numărul de mandate de deputat rămase după scăderea mandatelor obținute de candidații independenți, obținându-se astfel coeficientul electoral al alegerilor parlamentare respective.</p> <p>(4) Numărul de voturi valabil exprimate obținut de fiecare partid, de altă organizație social-politică sau de fiecare bloc electoral care a trecut pragul de reprezentare stabilit la art. 92 se împarte la coeficientul electoral, obținându-se astfel numărul de mandate de deputat ce revin fiecărui</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului.</p>

	<p>parlamentare respective.</p> <p>(4) Numărul de voturi valabil exprimate obținut de fiecare partid, de altă organizație social-politică sau de fiecare bloc electoral care a trecut pragul de reprezentare stabilit la art. 92 se împarte la coeficientul electoral, obținându-se astfel numărul de mandate de deputat ce revin fiecărui concurent electoral. Numerele după fracție mai mari de 5 se rotunjesc în partea crescândă, iar cele de 5 și mai mici se rotunjesc în partea descrescândă.</p> <p>(5) Numărul mandatelor de deputat rămase nedistribuite se repartizează succesiv, câte unul fiecărui partid, altei organizații social-politice, fiecărui bloc electoral, începând cu concurentul electoral care a obținut cel mai mare număr de mandate, în ordine descrescândă.</p>	<p>concurrent electoral. Numerele după fracție mai mari de 5 se rotunjesc în partea crescândă, iar cele de 5 și mai mici se rotunjesc în partea descrescândă.</p> <p>(5) Numărul mandatelor de deputat rămase nedistribuite se repartizează succesiv, câte unul fiecărui partid, altei organizații social-politice, fiecărui bloc electoral, începând cu concurentul electoral care a obținut cel mai mare număr de mandate, în ordine descrescândă.</p>	
	<p><i>Articolul 94. Atribuirea mandatelor</i></p> <p>(1) Mandatele se atribuie concurenților electorali de către Comisia Electorală Centrală în ordinea înscrierii lor în liste.</p> <p>(2) Candidații incluși în listele concurenților electorali care au trecut pragul de reprezentare stabilit la art. 92, dar nu au fost aleși, sunt declarați supleanți. Candidatul supleant va fi declarat ales de Curtea Constituțională, la adresarea Comisiei Electorale Centrale, dacă, din anumite motive, un mandat de deputat aparținând partidului, altei organizații social-politice sau blocului electoral pe care îl reprezintă va deveni vacant. Candidatul supleant poate refuza</p>	<p><i>Articolul 97. Atribuirea mandatelor</i></p> <p>(1) Mandatele se atribuie concurenților electorali de către Comisia Electorală Centrală în ordinea înscrierii lor în liste.</p> <p>(2) Candidații incluși în listele concurenților electorali care au trecut pragul de reprezentare stabilit la art. 95, dar nu au fost aleși, sunt declarați supleanți. Candidatul supleant va fi declarat ales de către Curtea Constituțională, la adresarea Comisiei Electorale Centrale, dacă, din anumite motive, un mandat de deputat aparținând partidului, altei organizații social-politice sau blocului electoral pe care îl reprezintă va deveni vacant. Candidatul supleant poate refuza mandatul de deputat, depunând o declarație în scris la Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(3) Dacă un partid, o altă organizație social-politică sau un bloc electoral obține un număr de</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului.</p>

	<p>mandatul de deputat, depunând o declarație în scris la Comisia Electorală Centrală.</p> <p>(3) Dacă un partid, o altă organizație social-politică sau un bloc electoral obține un număr de mandate mai mare decât numărul candidaților incluși în listă, acestui partid, acestei organizații social-politice sau acestui bloc electoral i se distribuie numărul de mandate egal cu numărul de candidați din listă.</p> <p>(4) Mandatele de deputat rămase se redistribuie celorlalte partide, organizații social-politice sau blocuri electorale în modul stabilit la art. 93 alin. (5). La fel se va proceda în caz de vacanță ulterioară a mandatelor, dacă concurențul electoral nu are candidați supleanți ori dacă devine vacant mandatul de deputat obținut de candidatul independent.</p>	<p>mandate mai mare decât numărul candidaților incluși în listă, acestui partid, acestei organizații social-politice sau acestui bloc electoral i se distribuie numărul de mandate egal cu numărul de candidați din listă.</p> <p>(4) Mandatele de deputat rămase se redistribuie celorlalte partide, organizații social-politice sau blocuri electorale în modul stabilit la art. 96 alin. (5). La fel se va proceda în caz de vacanță ulterioară a mandatelor, dacă concurențul electoral nu are candidați supleanți ori dacă devine vacant mandatul de deputat obținut de candidatul independent.</p>	
	<p>Articolul 95. Confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor de către Curtea Constituțională</p> <p>(1) Comisia Electorală Centrală, în termen de 48 de ore de la totalizarea rezultatelor alegerilor, prezintă Curții Constituționale actele menționate la art. 65 și listele deputaților aleși și candidaților supleanți.</p> <p>(2) În termen de 10 zile de la primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite de legislație, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă, printr-un avis, legalitatea alegerilor. Concomitent, Curtea Constituțională validează mandatele deputaților aleși și confirmă listele candidaților supleanți.</p>	<p>Articolul 98. Confirmarea rezultatelor alegerilor și validarea mandatelor de către Curtea Constituțională</p> <p>(1) Comisia Electorală Centrală, în termen de 72 ore de la totalizarea rezultatelor alegerilor, prezintă Curții Constituționale actele menționate la art. 65 și listele deputaților aleși și candidaților supleanți.</p> <p>(2) În termen de 15 zile de la primirea actelor de la Comisia Electorală Centrală, dar nu mai devreme de soluționarea definitivă de către instanțele de judecată a contestațiilor depuse conform procedurilor stabilite de legislație, Curtea Constituțională confirmă sau infirmă, printr-un avis, legalitatea alegerilor. Concomitent, Curtea Constituțională validează mandatele deputaților aleși și confirmă listele candidaților supleanți.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului. Suplimentar extinderea nesemnificativă a termenelor pentru aceste operațiuni cu 24 ore pentru CEC și 5 zile pentru Curtea Constituțională.</p>

	<p>legalitatea alegerilor. Concomitent, Curtea Constituțională validează mandatele deputaților aleși și confirmă listele candidaților supleanți.</p> <p>(3) În cazul în care alegerile sunt declarate legale, Comisia Electorală Centrală eliberează legitimații deputaților aleși.</p>	<p>(3) În cazul în care alegerile sunt declarate legale iar mandatele deputaților validate, Comisia Electorală Centrală eliberează legitimații deputaților aleși.</p>	
	<p><i>Articolul 96.</i> Atestarea rezultatelor alegerilor de către Comisia Electorală Centrală</p> <p>(1) Procesul-verbal cu privire la rezultatele alegerilor, însoțit de avizul Curții Constituționale prin care se confirmă legalitatea alegerilor, și hotărârea privind validarea a cel puțin 2/3 din numărul de mandate de deputat se transmit Parlamentului în termen de 2 zile. O copie a actelor menționate și listele candidaților supleanți confirmate se transmit Comisiei Electorale Centrale.</p> <p>(2) Comisia Electorală Centrală dispune publicarea rezultatelor finale ale alegerilor în termen de 24 de ore de la primirea actelor de la Curtea Constituțională.</p>	<p><i>Articolul 99.</i> Atestarea rezultatelor alegerilor de către Comisia Electorală Centrală</p> <p>(1) Procesul-verbal cu privire la rezultatele alegerilor, însoțit de avizul Curții Constituționale prin care se confirmă legalitatea alegerilor, și hotărârea privind validarea a cel puțin 2/3 din numărul de mandate de deputat se transmit Parlamentului în termen de 2 zile. O copie a actelor menționate și listele candidaților supleanți confirmate se transmit Comisiei Electorale Centrale și Președintelui Republicii Moldova.</p> <p>(2) Comisia Electorală Centrală dispune publicarea rezultatelor finale ale alegerilor în termen de 24 de ore de la primirea actelor de la Curtea Constituțională.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului. Suplimentar instituirea obligației de expediere a documentelor privind recunoașterea legalității alegerilor și în adresa Președintelui care trebuie să stabilească data ședinței de constituire a Parlamentului.</p>
	<p><i>Articolul 97.</i> Alegerile nevalabile</p> <p>Comisia Electorală Centrală consideră alegerile nevalabile dacă la ele au participat mai puțin de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale.</p>	<p><i>Articolul 100.</i> Alegerile nevalabile</p> <p>Comisia Electorală Centrală consideră alegerile nevalabile dacă la ele au participat mai puțin de 1/3 din numărul de persoane înscrise în listele electorale.</p>	<p>Modificare tehnică privind numerotarea articolului.</p>

	<p>Articolul 98. Alegerile nule</p> <p>Dacă Curtea Constituțională stabilește că în numărarea voturilor și/sau la numărarea voturilor au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor, alegerile sunt declarate nule.</p>	<p>Articolul 101. Alegerile nule</p> <p>Dacă Curtea Constituțională stabilește că în procesul alegerilor și/sau la numărarea voturilor au fost comise încălcări ale prezentului cod care au influențat rezultatele votării și atribuirea mandatelor, alegerile sunt declarate nule.</p>	<p>Modificare numeroarea articolului.</p> <p>tehnică</p> <p>privind</p>
	<p>Articolul 99. Votarea repetată</p> <p>(1) Dacă alegerile au fost declarate nevalabile sau nule, Comisia Electorală Centrală organizează, în termen de 2 săptămâni, votarea repetată, în baza aceluiași listă electorale, pentru aceleași candidaturi și cu aceleași consilii și birouri electorale.</p> <p>(2) Concurenții electorali vinovați de încălcări ale prevederilor prezentului cod se sancționează sau se exclud din buletinele de vot în hotărâri judecătorești definitive, iar consiliile și birourile electorale care au comis asemenea încălcări se înlocuiesc.</p> <p>(3) Votarea repetată se consideră valabilă indiferent de numărul de alegători care au participat la vot.</p>	<p>Articolul 102. Votarea repetată</p> <p>(1) Dacă alegerile au fost declarate nevalabile sau nule, Comisia Electorală Centrală organizează, în termen de 2 săptămâni, votarea repetată, în baza aceluiași listă electorale, pentru aceleași candidaturi și cu aceleași consilii și birouri electorale.</p> <p>(2) Concurenții electorali vinovați de încălcări ale prevederilor prezentului cod se sancționează sau se exclud din buletinele de vot în baza unei hotărâri judecătorești definitive, iar consiliile și birourile electorale care au comis asemenea încălcări se înlocuiesc.</p> <p>(3) Votarea repetată se consideră valabilă indiferent de numărul de alegători care au participat la vot.</p>	<p>Modificare numeroarea articolului.</p> <p>tehnică</p> <p>privind</p>
	<p>Articolul 100. Alegerile noi</p> <p>(1) Dacă și după votarea repetată alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, Comisia Electorală Centrală stabilește data desfășurării alegerilor noi, care au loc peste cel puțin 60 de zile de la data când alegerile sunt declarate nevalabile sau nule.</p> <p>(2) În cazul alegerilor anticipate, dacă și după votarea repetată alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, Președintele Republicii Moldova, prin decret, stabilește data desfășurării alegerilor noi, ținând cont de termenul indicat la art. 83 alin. (3).</p>	<p>Articolul 103. Alegerile noi</p> <p>(1) Dacă și după votarea repetată alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, Comisia Electorală Centrală stabilește data desfășurării alegerilor noi, care au loc peste cel puțin 60 și cel mult 3 luni de zile de la data când alegerile sunt declarate nevalabile sau nule.</p> <p>(2) În cazul alegerilor anticipate, dacă și după votarea repetată alegerile sunt declarate nevalabile sau nule, Președintele Republicii Moldova, prin decret, stabilește data desfășurării alegerilor noi, ținând cont de termenul indicat la art. 83 alin. (3).</p>	<p>Modificare numeroarea articolului. Suplimentar inclus și termenul maxim cu cât poate fi extinsă data alegerilor noi.</p>

<p>alegerilor noi, ținând cont de termenul indicat la art. 82 alin. (3).</p> <p>(3) Alegerile noi se efectuează în condițiile prezentului cod.”</p>	<p>(3) Alegerile noi se efectuează în condițiile prezentului cod.”</p>	
<p>La articolul 2 din Legea nr. 39/1994 despre statutul deputatului în Parlament (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 59-61, art. 201), cu modificările ulterioare, alineatele (12) și (13) se abrogă.</p>	<p>La articolul 2 din Legea nr. 39/1994 despre statutul deputatului în Parlament (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 59-61, art. 201), cu modificările ulterioare, alineatul (12) va avea următorul cuprins:</p> <p>Mandatul de deputat a Parlamentului de legislatura a X-a, ales în circumscripția uninominală, dar rămas vacant pe parcursul acestei legislaturi, se alocă următorului candidat de pe lista aceluiași partid politic sau blocul electoral.</p> <p>Dacă partidul politic sau blocul electoral nu are candidați supleanți, mandatele de deputat se redistribuie celorlalte partide sau blocuri electorale în modul stabilit la art.96 alin.(5) Cod Electoral, fiind luate în calcul doar voturile obținute în circumscripția națională.</p> <p>Mandatul deputatului independent a Parlamentului de legislatura a X-a rămas vacant pe parcursul acestei legislaturi, se alocă în modul stabilit la art.96 alin.(5) Cod Electoral, fiind luate în calcul doar voturile obținute în circumscripția națională.</p>	<p>Propunerea reiese din faptul că proiectul de lege nu prevede un mecanism clar privind mandatele deputaților aleși în circumscripții uninominale care pot deveni vacante urmare a abrogării sistemului mixt de vot. Chiar dacă pot exista trei scenarii privind soluționarea acestei situații în proiect este descris acel mecanism care oferă realizarea conservării și prevalării rezultatelor alegerilor din 24 februarie 2019 în circumscripțiile uninominale, doar că cu proiectarea acestora direct pe sistemul proporțional la care se revine.</p> <p>Alte trei scenarii posibile pot fi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Organizarea pe parcursul mandatului parlamentului de legislatura a X-a a unui număr nedefinit de alegeri parțiale în baza unui sistem abrogat pentru viciile evidențiate de observatori; 2. Renunțarea la organizarea alegerilor parțiale și păstrarea locurilor vacante pe parcursul mandatului parlamentului de legislatura a X-a. 3. Mandatele de deputat a Parlamentului de legislatura a X-a, aleși în circumscripția uninominală, dar rămase vacante pe parcursul acestei legislaturi, se alocă următorului candidat supleant a partidului politic sau blocului electoral care a obținut la

			24 februarie 2019 cel mai mare număr de voturi valabil exprimate în această circumscripție uninominală.
			Toate patru scenarii au avantaje și dezavantaje respectiv urmează Parlamentul prin decizie politică să își asume responsabilitatea.
		<p><i>La articolul 2 din Legea nr. 39/1994 despre statutul deputatului în Parlament (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2005, nr. 59-61, art. 201), cu modificările ulterioare, alineatul (13) va avea următorul cuprins:</i></p> <p>Deputatul căruia ia fost distribuit mandatul în temeiul alineat (12) intră în exercițiul mandatului după validarea acestuia de către Curtea Constituțională și își exercită funcțiile pe durata mandatului Parlamentului de Legislatura a X-a.</p>	În cazul acceptării scenariului propus privind distribuirea mandatelor în baza scorului proporțional se propun modificări tehnice legate de distribuire și durata mandatului.
	<p><i>Articolul 26 din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42-44, art. 119), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</i></p> <p>Alineatul (3):</p> <p>veniturile anuale ale unui partid politic provenite din cotizații de membru și donații nu pot depăși echivalentul a 0,01% din veniturile prevăzute în bugetul de stat pentru anul respectiv.</p> <p>alineatul (6):</p> <p>se completează cu litera e)¹ având următorul cuprins:</p> <p>”e)¹ persoanele juridice care, în ultimii 3 ani, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, de bunuri sau de servicii în sensul Legii nr. 131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice.”</p>	<p><i>Articolul 26 din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42-44, art. 119), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</i></p> <p>alineatul (6):</p> <p>se completează cu litera e)¹ având următorul cuprins:</p> <p>”e)¹ persoanele juridice care, în ultimii 3 ani, au încheiat contracte de achiziții publice de lucrări, de bunuri sau de servicii în sensul Legii nr. 131 din 3 iulie 2015 privind achizițiile publice, sau contracte finanțate din fonduri ale instituțiilor Uniunii Europene sau ale statelor-membre ale Uniunii Europene.”</p>	<p>Norma și restricția nu este clară. De ce limitările vizează doar fondurile europene? Și dacă e vorba de resurse financiare provenite din CSI, USA sau China se permit?</p>

Articolul 27 din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42-44, art. 119), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

alineatul (1) va avea următorul cuprins:

(1) Partidele politice au dreptul să primească anual finanțare de la bugetul de stat prin intermediul Comisiei Electorale Centrale. Regulamentul privind finanțarea partidelor politice, inclusiv metodologia de calcul, este aprobat de către Comisia Electorală Centrală. Cuantumul alocațiilor pentru acest scop se aprobă în legea bugetară anuală, cota procentuală constituind 0,1% din veniturile bugetului de stat, cu excepția veniturilor cu destinație specială prevăzute de legislație, și se distribuie după cum urmează:

- a) 30% – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile parlamentare;
- b) 30% – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile locale generale;
- c) 10% – partidelor politice proporțional cu performanțele obținute în alegerile locale prezidențiale;
- c) 10% - partidelor politice proporțional cu femeile alese efectiv în cadrul alegerilor parlamentare; d) 10% - partidelor politice proporțional cu femeile alese efectiv în cadrul alegerilor locale; e) 5% - partidelor politice proporțional cu tinerii aleși efectiv în cadrul alegerilor parlamentare; f) 5% - partidelor politice proporțional cu tinerii aleși efectiv în cadrul alegerilor locale.

Plafonul maxim de finanțare de la bugetul de stat a unui partid nu poate depăși 70% din veniturile partidului politic reglementate prin art. 26 (3).

Propunere nouă de modificare a mecanismului de repartizare a alocațiilor de la bugetul de stat. Trebuie de precizat că aceste modificări urmează a fi puse în aplicare pe partea scorului obținut la alegerile parlamentare exclusiv începînd cu mandatul Parlamentului de Legislația a XI-a.

Articolul 28 din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42-44, art. 119), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

Alineatul (1)

Litera l):

l) cheltuieli pentru programe pentru tineret și femei.
(..)20% din valoarea alocațiilor anuale de la bugetul de stat vor fi utilizate în scopul promovării și încurajării participării femeilor în procesul politic și electoral iar 10% din valoarea alocațiilor primite să fie utilizate pentru promovarea și încurajarea tinerilor în procesul politic și electoral.

(..)Partidele în care există organizații ale femeilor și a tinerilor aceste fonduri vor fi gestionate de organizațiile în cauză.

Alineatul (3)

(3) Alocațiile de la bugetul de stat utilizate pentru alte destinații decât cele prevăzute la alin (1) și (...) se restituie bugetului de stat în baza unei hotărâri a Curții de Conturi, în mărimea utilizată contrar destinației.

Alineatul (4)

(4) Primirea și utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat inclusiv modul de utilizare a alocațiilor pentru încurajarea și promovarea femeilor și tinerilor se reflectă în mod distinct în evidența contabilă a partidelor politice.

		<p><i>Articolul 31 din Legea nr. 294-XVI din 21 decembrie 2007 privind partidele politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42-44, art. 119), cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:</i></p> <p>Alineatul (1)</p> <p>(1) Partidele politice ale căror venituri sau cheltuieli anuale depășesc un milion de lei sânt obligate să efectueze auditul rapoartelor privind gestiunea financiară pentru anul respectiv. Raportul de audit, împreună cu raportul anual privind gestiunea financiară a partidului politic, va fi expediat Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul în care partidul politic a beneficiat de alocații de la bugetul de stat – și Curții de Conturi.</p>	
	<p><i>La articolul 52 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, textul "fie în incinta secției de votare, fie la intrarea în localul secției de votare," se exclude.</i></p>	<p><i>La articolul 52 din Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, textul "fie în incinta secției de votare, fie în rază de 100 de metri de la localul votării," se exclude.</i></p>	<p>Propunere tehnică de modificare a Codului Contravențional urmare a interdicției agitației electorale în raza de 100 metri de la localul votării.</p>

Semnături:

1. Asociația Promo-LEX
2. Asociația Presei Independente
3. Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare
4. Centrul de Resurse Juridice din Moldova
5. Centrul pentru Jurnalism Independent
6. Consiliul Național al Tineretului din Moldova
7. Fundația Est-Europeică